

INDIVIDUÁLNE ZDRAVOTNÉ POISTENIE

Commercial health Insurance

Zuzana Juhászová

Úvod

Poist'ovací systém na Slovensku sa od roku 2004 člení na dve formy¹:

- systém sociálneho poistenia
- systém komerčného poistenia.

Systém sociálneho poistenia je zastúpený Sociálnou poisťovňou, ktorá poskytuje poistencom sociálne poistenie (nemocenské, starobné, invalidné, úrazové, garančné, poistenie v nezamestnanosti). Systém komerčného poistenia je zastúpený jednak komerčnými poisťovňami poskytujúcimi životné a neživotné poistenie, a jednak zdravotnými poisťovňami, ktoré poskytujú zdravotné poistenie (povinné verejné zdravotné poistenie, dobrovoľné verejné zdravotné poistenie a individuálne zdravotné poistenie)

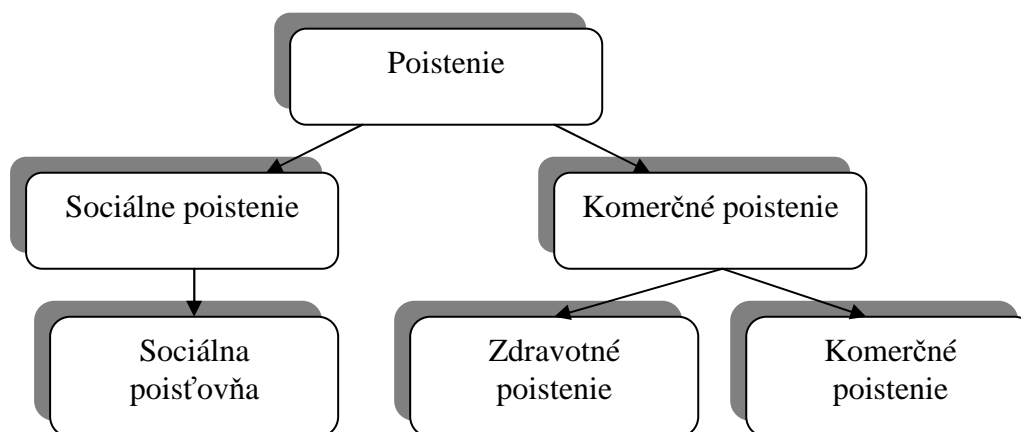


Schéma č.1:Systém poistenia

*Povinné verejné zdravotné poistenie a dobrovoľné verejné zdravotné poistenie sa poskytujú v súlade so zákonom o poskytovaní zdravotnej starostlivosti, v systéme poistenia poskytovaného v Slovenskej republike sú súčasťou komerčného poistenia, aj keď svojím charakterom patria do systému sociálneho poistenia. Opakom je *individuálne zdravotné poistenie*, ktoré svojím charakterom patrí do systému komerčného poistenia.*

Individuálne zdravotné poistenie

Zdravotné poistenie je v Slovenskej republike upravené predovšetkým *zákonom č.580/2004 Z. z. o zdravotnom poistení a o zmene a doplnení zákona č. 95/2002 Z. z. o poisťovníctve a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej zákon o zdravotnom poistení) a zákonom č.581/2004 Z. z. o zdravotných poisťovniach, dohľade nad zdravotnou starostlivosťou a*

¹ Meluchová, J.: Poist'ovníctvo a účtovníctvo poisťovní, prepracované a doplnené vydanie. Bratislava : IURA EDITION, 2004, str. 48.

o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej zákon o zdravotných poisťovniach).

Individuálne zdravotné poistenie definuje zákon o zdravotnom poistení ako druh zdravotného poistenia, na základe ktorého sa poskytuje poistencom zdravotná starostlivosť v rozsahu určenom v zmluve podľa osobitného predpisu – podľa Občianskeho zákonníka.

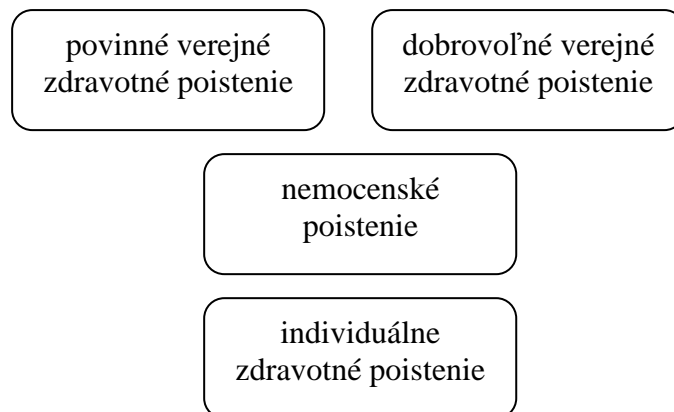


Schéma č.2: Druhy poistení poskytované zdravotnými poisťovňami

Zákon o zdravotných poisťovniach upravuje vykonávanie individuálneho zdravotného poistenia za podmienok ustanovených osobitným predpisom – a to *zákonom č. 95/2002 Z. z. o poisťovníctve a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov*, čím deklaruje príslušnosť individuálneho zdravotného poistenia ku komerčnému poisteniu. Zmluva, ktorá je pri tomto druhu poistenia uzatvorená, sa v zmysle Medzinárodných štandardov na zostavenie účtovnej závierky *IFRS 4 – Poistné zmluvy* považuje za poistnú zmluvu. Akonáhle poisťovňa vykonáva viac druhov poistenia (verejné zdravotné poistenie, individuálne zdravotné poistenie, nemocenské poistenie¹), je povinná viesť nielen oddelenú správu jednotlivých druhov poistení, ale zabezpečiť, aby sa celkové náklady a celkové výnosy viedli osobitne pre jednotlivé druhy poistenia, aby sa:

- výnosy v príslušnom druhu poistenia využívali iba v prospech poistených v tomto druhu poistenia,
- dal zistiť výsledok hospodárenia za každú činnosť samostatne (za jednotlivé poistné druhy),
- aby sa dali v prílohe účtovnej závierky uviesť údaje osobitne za každý poistný druh.

Ak poisťovne vykonávajú okrem zdravotného poistenia aj individuálne zdravotné poistenie (v súčasnosti túto možnosť využíva jedna zo zdravotných poisťovní), oddelené sledovanie nákladov a výnosov nadobúda ďalší, nezanedbateľný význam. Verejné zdravotné poistenie (či už povinné alebo dobrovoľné) svojou podstatou predstavuje princípy sociálneho poistenia – na úhradu liečebných nákladov poistenca prispieva nielen poisťovňa, ale aj štát, ktorému táto povinnosť vyplýva z č. 40 Ústavy, ktorá zaručuje práva na bezplatnú zdravotnú starostlivosť. Individuálne zdravotné poistenie sa správa prísne komerčne – za poistné uhrádzané poistencom má poistený nárok pri vzniku poistnej udalosti na poistné plnenie, napr. nadštandardná zdravotná starostlivosť (samostatná izba), náhrada mzdy počas práceneschopnosti (stanovená pevná čiastka za pobyt v nemocnici) a pod. Rovnako ako pri iných druhoch komerčného poistenia, je možné aj pri individuálnom zdravotnom poistení rozložiť riziko vzniknuté uzatvorením poistnej zmluvy medzi

¹ Aj keď nemocenské poistenie môže vykonávať len Sociálna poisťovňa – v zmysle zákona č. 461/2003 Z. z. o sociálnom poistení v znení neskorších predpisov – vzniknutý nesúlad by sa mal odstrániť novelou zákona o zdravotných poisťovniach).

poisťovňu a zaist'ovňu (zaistenie poisťnej zmluvy) a rovnako je možné tvoriť technické rezervy súvisiace s uzatvorením poisťnej zmluvy (technická rezerva na poisťné budúci obdobia, technická rezerva na poisťné plnenie).

Záver

Poisťovňiam uzatvorením individuálneho zdravotného poistenia sa otvára možnosť vykonávania poistenia, ktoré je na princípoch komerčného podnikania. Nakoľko zdravotné poisťovne nemôžu v zmysle súčasne platných právnych noriem vykonávať inú činnosť, ako tú, na ktorú boli zriadené – nemôžu napr. investovať prostriedky získané z poisťných zmlúv, pri uzatvorení individuálneho poistenia prostredníctvom inej komerčnej poisťovne sa im táto činnosť, aj keď v obmedzenej miere, umožňuje. Poisťné zmluvy zdravotného poistenia uzatvorené v rámci tohto druhu poistenia sa zmysle IFRS 4 – Poisťné zmluvy považujú za poisťné zmluvy. Táto skutočnosť má význam predovšetkým v komerčných poisťovniach, v ktorých sa v rámci spolupráce so zdravotnou poisťovňou uzatvárajú zmluvy individuálneho zdravotného poistenia. Zdravotné poisťovne pri zostavovaní účtovnej závierky vychádzajú predovšetkým s národnej úpravy účtovníctva zdravotných poisťovní.

Príspevok je spracovaný ako výstup grantovej úlohy VEGA 1/4587/07 Implementácia medzinárodných účtovných štandardov pre finančné vykazovanie a ich vplyv na metodiku účtovania a vykazovania v komerčných poisťovniach a v zdravotných poisťovniach

Abstrakt

Zdravotné poisťovne v SR poskytujú poistencom nasledovné druhy poistenia: Povinné verejné zdravotné poistenie, dobrovoľné verejné zdravotné poistenie, nemocenské poistenie a individuálne zdravotné poistenie. Príspevok je zameraný na individuálne zdravotné poistenie.

Kľúčová slova: individuálne zdravotné poistenie, zdravotná poisťovňa,

Summary

Three basic plans are available to cover the costs of health care: commercial health insurance, private non-commercial insurance and social insurance. This paper is oriented on commercial health insurance.

Key words: Commercial health insurance, health insurance company,

JEL klasifikácia: I19, G22

Použitá literatúra

- [1] MELUCHOVÁ, J.: Poisťovníctvo a účtovníctvo poisťovní, prepracované a doplnené vydanie. Bratislava : IURA EDITION, 2004, ISBN 80-8904-95-15.
- [2] TUMPACH, M.: Medzinárodné štandardy na zostavenie účtovnej závierky IFRS/IAS. Bratislava : IURA EDITION, 2006, ISBN 80-8078-072-2.
- [3] <http://www.finance.gov.sk>

Kontakt

Zuzana Juhászová, Ing. Mgr., Ph.D., Katedra účtovníctva, FHI EU v Bratislave, Dolnozemska cesta 1/b, 852 35 Bratislava, tel.: +421 2 67 295 756, juhasz@euba.sk